

16. *Tanácsadás az Házaságról.*

Izórítani: Ez illyen, hogyha Házasulni igyeke-
zik, vegye tanács adóul az Istennek ígejét, es
kerüllye el azt az utat, az mellyre az ördög az ő
Tőőreit veti, es azokba sokakat megfog. Igen
nagy jó szerencze az más ember káran tanulni,
okosulni, es az Istenességnec Réguláit, az
experientiával es megtapasztalással
eggyesíteni.

V E G E.

*Chrysost. in Opere Imperf. super Matth.
Cap. 23.*

Si vestimenta empturus gyras unum negotiatorem
& alterum, & ubi meliores vestes inveneris pretio,
viliori, illic comparas. Et ideo oportet populum cir-
cumire omnes doctores, & inquirere, ubi sincera
veritas venundatur, & ubi corrupta. Nam omnium
confessiones cognoscere non est vetitum. Dicit
enim Apostolus, Omnia probate, quod bonum
est tenete.

*Ambros. lib. 1. De vocat. Gent.
Cap. 7.*

Quæ Deus occulta esse voluit, non sunt scrutanda:
quæ autem manifesta fecit, non sunt neganda: ne
in illis illicitè curiosi, & in istis damnabiliter inventi
amur ingrati.

Ex Libris Scholæ Rept. P. 1787

AMK I. 547.
13.
DEDICATIO
REGII SACELLI
CASSOVIENSIS,

Per

Reverendum & Clarissimum
Virum, Dñ. Petrum Alvinci,
Vngaricæ Ecclesiæ Cassovienſis
Antistitem ac Seniore
meritissimum.

Az az,

CASSAN AZ KIRALYI
Házban való Capolnának az Abu-
sufokból Isteni tífteletre bentel-
tetésekor tört Prædicatio.

Melly mostan az BEKECZI Tem-
plum Dedicálásakor tétetött præ-
dicatioc mellé adatott, az Autoránac
javallásából.

CASSAN, nyomtatta
Schültz DANIEL, Anno, 1625.

Cyrillus in Levitic. lib. 2.

SED & tu qui sequeris Christum,
& imitator es ejus, si permanearis
in Verbo Dei, si in lege ejus medi-
teris die ac nocte, si in mandatis ejus
exercearis, semper in sanctis es, nec
unquam inde discedes. Neq; enim
in locis sancta querenda sunt, sed in
actibus, vita & moribus, quæ si se-
cundum Deum sint, & secundum
præceptum Dei habeantur, etiamsi
in domo Dei non sis, etiamsi in foro
sis, & quid dico in foro? etiamsi in
theatro inveniariis, Verbo Dei de-
serviens in sanctis te esse non dubi-
tes, &c.

.Lactantius.

Nullus ibi verus est cultus, ubi re-
spectus fit ad imagines.

DEDI.

His vobis

DEDICATIO
SACELLI CASSO-
VIENSIS.

Esa. 56. v. 7.

Domus mea domus oratio-
nis vocabitur cunctis populis.

Az én házam minden népeknek
Imadtság házána hivatattat.

EZ Világi emlékezeres
dolgoc közöt, nem külső
gondgyoc volt az Historicusok-
nac, az pompás épületekről
való szám tartásra. Némellyec
nagy városoknac, úgy mint
Cáthágo, Numántiánac, Capuánac, Ro-
mánac, Alexándriánac, es az melyhez hasonlót
alig olvashatni, Tingánac, épületit celebrál-
lyac.

Ez Tinga Városát SEDDED építtette, azé
írja Zwingerus, in Theat. vitæ, melynek kerítése
épen réz volt, az házaknac fedeli pedig arany es
(a 2 czúst,

ezűst, melyet az Paradiczom szépségéhez akart hasonlítani. Némellyec Királyi háznak épületit, minémű volt az Béluse Babyloniában. Némellyec kertec épületit, minémű volt az Sémiramis függő kerti, mellyec mását nem tudom ha olvastae valaki. Némellyec hidac épületit, minémű az Nitocris hida az Euphraten. Némellyec tornyoknac épületit, mellyec közt emlékezetes az Daniel Prophetatul Mediaban építettet torony, melly felől azt írja Iosephus Historicus, *Ant: Ind. C. ult.* hogy az ō idejeig, sőtén oly szépen maradt, mint ha akkor végeztéc volna el munkáját. Elhagyom fíredők-nec, utaknac, kútaknac, koporlok-nac épületit, mellyekről az historiác bővön emlékeznec.

Térec az sēnt historiára, mellyben noha az régi sēnt atyáknac városoc építészec olvasluc, mellyeket magocnévéról neveztec *Gen: 4.* mind azon által, az egy Babel tornyakúvúl, melyet az Noē maradéki kezdettec vala nagy hirre érígálni, három rendbéli épületről vagy on emlékezet: Egyic az Isten Satora, mellyec fundaloja ō maga volt az bölcz W^R Isten, es ō maga præscribált minémű formán epitészec. *Exod. 25, 26, 27.* Másodic az Salamon Király féki Elephant tetemből, melly mind aranyal volt boritot. Hat gradicz fokon ment fel az Király az Majestásba, mindeniken két felől egy egy Oroslán kép, azon Elephant tetemből, melly-

hez

hez hasonlo nem volt semmi Országba, ugy tartya az sēnt historia. *3. Reg: 10.* Harmadic az Isten temploma Ierusalem Városaban, melly olly bölczen volt építve, hogy annac fel álatásában, semmi némű pöröly, tejsze, avagy egyéb ezeköz zörgése nem hallattatot: Olly gazdagon, hogy mindent arany boritot bé. *3. Reg. 6.*

Ezt, nevezi az sēnt irás Isten házának, mivel hogy akkor, széles ez világon czac ez házban volt az Istennec igaz tisztéleti, *3. Reg: 8.* az mint hogy czac az egy Sido nemzetsegetis választotta vala magának saját örökségül: *Deut: 7.* Es ez végre építettet vólt az az nagy templom, hogy az Sido nemzetseg, az egész földnec minden segeletiről, bizonyos időben oda gyűlkezzec, es az Isteni tisztéletet ki szolgáltaván, minden búkfegekért ot imádkozzanac. *Exod: 23.*

Ez méltóság, melly illeti vala czac az Israél nemzetsegét, el jővén az időnec tellyeslege, *Gal: 4.* es el romolván az közfal, *Ephes: 2.* melly az Sidokat az töb nemzetsegektől meg választya vala, minden nemzetsegekre ki terjeszté Isten az ō idővőzitő kegyelmét, es nem czac Ierusalemben, hanem mindenütt meg kezdé halgatni, az kic lélekben es igazságban ōtet segítségül hívác, *Iohan: 4.*

Igy idő jártára meggyaporodván minden nemzetsegec közöt az Israelnec hiai, az az, az

): (a 3

Chri.

Christus Iesus BAN való igiretne fiai, mivel-
hogy nem azoc az igaz Izraelitac, az kic test se-
rint Izraelnec maradeki, hanem az kic igiretne fiai;
Rom: 9. Meg saporodván mondom az Is-
raelnec fiai, az templomokis meg sokasodának,
es soc helyeken Istennec tisztetleire haylékoc es
templomoc épitteténec, mellyekben valaholot,
es vala meddig, az Istennec sent igéje igazán
hirdetteti, az sent Sacramentomoc Christus
Vrunc szerése szerint ki solgáltatnac, sinton ol-
lyan méltósággal, Isten házainac mondattatnac;
mint az Ierusalem temploma.

Azoc közzé sámláltatic ma ez hayléc es ház,
melly ez előt az abusus miat, mind nevét, s
mind tisztit elvesztette vala. Hogy annakokaér-
ez méltósága helyére állyon, lássuc az elő vő-
verfeczke szerint, ki háza es mire rendeltetet ház
legyen az templom.

Ki Haza az Templom?

Midőn ez tractához kezd Esaiás, mond:
Igy bóla az IÉHOVA. Mond az után
Domus mea, az én házam, &c. Melly-
bőlegy soval meg tettze, hogy ez ház Istennec
háza, az kié meny, föld, tenger es minden ben-
ne való álaroc. Ez felleges Istent noha az egecs
az egeknek egei bé nem foghattya, *3. Reg: 8.*
mindazonáltal, az ő tisztetleire nézve, ez hely-
ben mondati lakozni. Kié? Azé az ki tégede
anyád

anyád méhében formált, ép kézel, lábat, em-
beri ábrázatal ez világra hozot. *Iob: 31* Kie? Azé
az kié mind aranyad, ezüstöd, bársonyod, o-
lajad, borod. *Ose: 2.* Kie? Azé az kibene élűnc,
mozgunc es vagyunc. *Act: 17.* Egy főval
hogy mindeneke be foglallyac, az mi szerelmes
sent atyánké, ki annyira szeretet minket, hogy
az ő egyetlen egy főlet fiat adta érettűnc, hogy
az ő neve által örök életűnc legyen. *Iohan. 3.*

Ercze meg az kinec értelme vagyon, motivak
vadvac it, kényszerítő okoc arra, hogy az tem-
plomknac küszöbit gyakran nyomja, az kic
Isten hiveinec, solgainac, solgaloinac vallyac
magokat lenni, mert az mint hallad, minden-
hato WR háza az templom, ha meg utalod, es
meg veted, te is meg utáltatol es meg vettetel,
az mint irván vagyon: *1. Reg: 2. Quicumque
honorificaverit me glorificabo eum, qui
autem contemnunt me, erunt ignobiles.*
az az, Az ki engemet tisztel azt meg-
tisztellem, de az kic engemet megut-
tálnac, megutáltatnac. Halláde? Min-
denedet ő adta, ha hálaadatlan leszel érette,
mindenedet el veszi, mert ő az ki meg gazdagit
es segénnyé teszen; *Ibid: 7.* Aztis hallad,
hogy szerelmes atyánké minékűnc; Hova teszed
tehát az ő tisztetleire? az Prophétánál való pa-
naszkodás szerint. *Mal: 1.* Annakélette, ha se-
relmes

relmes atyánc minékünc az Isten, miért ne gyá-
korlanoc jó kedvel az ő házat, tudván hogy va-
lamit kérünc tőle, meg adgya minékünc; Az
testi atyáktul midőn kenyeret kérnec az ő
magzati, nem vesznec követ, hal helyében
scorpiot, menyivel inkább az mi mennyei sient
Atyánc, gonoszt nem ad az jó helyet, ugy tá-
nit Christus Vranc, *Matth: 7.* Bizolé az te testi
süleidnec hozzád való jó kedvekbe? Sokal in-
káb az te mennyei sient atyád szerelmében, mert
az te testi süleid el feletkezhetnec te felőled, de
az mi mennyei sient atyanc soha el nem feletkez-
hetic mi rolunc mivel tenerére irta fel nevein-
ket, azt mondgya ő maga az Prophétánál.
Esa: 49.

Nyilvánfágal tudta ezeket sient David, mely-
hez képest, minden kívánsági felet való kíván-
sága ez vólt, hogy az Vrnac házába lakozzéc es
múlathasson, mint imez mondásból meg tet-
zic: *Psal. 121. Letatus sum in his que dice-*
bantur mihi, in domum Domini ibimus,
&c. az az: Eőrültem azokon az
mellyec mondatnac vala énnekem,
mennyünc az Vrnac hazaba. Másut
ismet mond: Melly kedvesec az te hay-
lékid hatalmasságoknak Vra, el alil
az én lelkem az te tornáczidba való

ki

kivánfágoc miat. *Psal: 83. Mond a-*
láb: lob egy nap az Vrnac torná-
czában, ezer napoknál. Bizonyára job
Keresztényenec, mert ezer napokon az mit gyüi-
tez ez világ sient, egy sem pillantásban mind
el veszteted, egy nap pedig az W r házában,
olly drága szép lelki tanúságot vehetz melly ha-
lálodnac orájánis, költséged leszen.

Egy fő, szeressétec az Vrnac házát, gyakorol-
lyátoc aze fáradhatatlanul, es minden fő győ-
nyörűségeket abban helyeztesétec, mert az
mint mondám, mindenható es gazdag W r há-
za, az ki minékünc jó akaro edes atyánc, ő fel-
ségénél találunc irgalmasságot, es minden dol-
gainkban alkalmas segitseget.

Mire rendeltetet Haz?

Erről így szól az Prophéta: *Domus orati-*
onis vocabitur omnibus populis. az az:
Imádság házanac hivattatic minden
népec között.

Isten az Imádságrul kellene tractálnom, im-
ez locusoc szerint: 1. Mi legyen az Könyörgés a-
vagy imádság. 2. Hány neme lehet az imádság-
nac. 3. Holot kell imádkozni, es hányszor nap-
ban. 4. Mint kell imádkozni. 5. Minemű ereje
az imádságnac. 6. Miért nem halgat meg
Isten

):(a 5

Isten minden imádkozókat. 7. Minémű ceremoniával kell imádkozni, fen álváé, le borulvaé, térden álváé: Felemelt, elterjesztet, avág egyben kapczolt kézzel? De ezeket holot egy prädikatiuban az halgatoknac unakozása nélkül nem foglalhatnóc: Mostan czac azt mondom meg. Miczoda az Kőnyörgés, es holot kell Keresztény embernek kőnyörögni?

Az kőnyörgést avagy imádságot, két képen magyarazza Agoston D. *sup Psal: 85.* Először így szól: *Oratio tua est loqvntio ad Deum,* az, az: Az te kőnyörgésed Istenel való beszélgetés. Másut bőveben ilyen formán magyarazza, *Ser: 232. De Tempor.* *Oratio est ascensio anime, de terrestribus ad coelestia, inquisitio supernorum, desiderium invisibilium:* Az az, Az imádság az leleknec felmenetele az földiekről az mennyeiekre, oda felvaloknac keresése, az láthatatlan dolgoknac kívánsága.

Az mi kicziny Catechismusunc így Magyarazza: Az Kőnyörgés az mikor Isten-től valamit kérűnc, es az elvőtt jókért ő bent Felsegének halakat adunc.

Melly

Melly Magyarázatokat tovább én nem vizsgálván, ket tanúságot mutatoc belőle. Először int ez téged az imádkozásban való lelki reverentiára es alázatosságra. Gondold meg kivel beszélgetsz? Az felseges WR Istennel, alazd meg tehát magadat az ő hatalmas keze alatt. 1. *Pet: 5. 6.* Ezt mond az Abrahámmal: Hogyhogy szollyac az én Vrammal, holott por es hamu vagyoc? *Gen: 18.* Azt mondgyad az Centurioval, Nem vagyoc Vram méltó hogy az én baylékom alá jőy. Hanem az te soc irgalmaságidban bizván boruloc le te előtted, es alazatosan imadlac tégedet. *Daniel 9. 18.* Így az te imádságod meghalittya az felhőket es Istennek eleibe jutt, azt mondgya Ambrus Doctor, *Cap: 9. de Cain & Abel.*

Másodszor indic háláadásra. Ne legy ollyatén mint az Romaiac, kic avagy háláadatlanoc, avagy tudgyac hogy hijába eledeznec az szenteknec, mert ő rőckön ő rőcké supplicálnac: *S. Maria, S. Petre, S. Paule, &c. Orate pro nobis, &c.* Soha pedig azt nem mondgyac: *Aginus gratias, quoniam hoc &c. hoc impetrastis.*

Igen kedves Istennek előtte az háláadatosságcáldozattya, sőt ennél semmi nem lehet kedvesb az Chrysostomus mondála szerint: *Super C. Gen: Homil: 52. Nihil tam gratum*

ut anima gratias agens. Semmi nincz olly kedves mint az háláado lélec.

De

De hól kell könyörögni? Vgy vagy on Ke-
refztýénec, hogy az imádkozóc minden helyen
meghaltatnac, az mint Christus Vruc mon-
da az Samaritananac, *Iohan: 4.* In Casibus, mi-
dón beteg vagy: avagy eltávoztathatlan szük-
ség izgat, Agyadban, jartodban kólódbenis
imádkozhatol. Soc szenteknec imádlágc az
mondgya Hilarius, *Super 5. Cap: Matth:* Meghal-
gattartott az tömlőtzbén, az vadac barlangiban,
az láng kólódtt, az tengernecc fenekénis. *De regu-
lariter* az Isten tisztelétire szenteltetett helyeken
az templomokban, Isten házaiban kell imád-
kozni, mert im hallyátoc: Az én házam i-
madfágnac házánac hivattatic azt
monda az WR. Az bölcz Salomonis az ő
dedicatiojaban azt mondgya, *3. Reg: 8.* Le-
gyenec az te fíemeid figyelmetefic
ez házra éjel nappal, es az ki teneked
ez helyen imádkozic, halgasd meg
az te lakó helyedből. Szent Pal mikor le-
rusalemben volt az templumba ment imádkoz-
ni az mint ő maga mondgya *in Acta Cap: 22. 17.*
Lón ugymond, mikor vizsgáa tértem vólna le-
rusalembé, es imádkoznám az templumban
elragadtatám elmémben.

Azokhoz szamlalom ez házat, melyet hogy
ma magánac foglallyon es szentellyen az min-
denható Isten mondgyuc:

Örök elő mindenható Szent Ur Isten,
ki széles évilágon minden nemzet-
ségekre az te idvezítő kegyelmedet
kiarasztoztatad, Hálaíkar adunk te
Szent Felségédnek teljes szívünköl
hogy az mi nemzetsegünköl gyűj-
tött Anya-Szent Egyházadat is ily-
kegyelmesen tekinted, bírod es
igazgarod, es mindenyi veszedel-
mekben is hatalmasson oltalmazod
es megtartod, es hogy mi velünk is
ily kegyelmesen tselekedél, hogy
minket ez helyre egybe gyűjtesél,
melyet az be hozott abusmosokból es
babonásan velle élésröl az te Szent
Ígédnek hírdetésével teneked ren-
delünk, es az te Isteni tiszta szol-
gálatodra es tisztelődre szentelünk.
Kézünk tégedet alázatosan, vedd ke-
gyelmes gondviselésedbe ez tölünk
néld

neked dedicalt és ajánlott házat, és engedjé, hogy tegyen teneked minden időben kedves hajlékod, és imádságnak háza. Oltalmazd és őrizd meg ez házat is minden egyéb tiszta Egyházzal egyetemben, hogy soha semmi istentelen bűlványozás, tévelygés, képmutatás, és semmi erőszak ismér meg ne fertőztessé, és utálatossága ne tegye: légy jelen itten az te Szent kegyelmeddel és Sz. lelkedel, valamennyiszor mi és az mi maradékink ide gyűlünk az te Szent igédnek halgatására és tanúságára; Te magad taníts minket az ábrán, és vezérelj minden igazságra, és így ez földi templomban tegy minket testestől lelkestől magadnak lelki élő templomiddá és kedves Szolgáiddá és Szolgáló kegyelmedd.

Valamidőn mi itten az te Sacramentomiddal élünk, munkálkodgyál azok által határozóképpen az

mi éi-

mi sziveinkben hogy az igaz hitben és bennedvató bizodalomba erősítsünk minden kételkedés és féltelmeskedés ellen. És valamikor könyörgünk ez helyen az te szemeid és füleid, mennyekből mindenkoron figyeltel, merzenek az mi imádságainkra.

Az minthogy im most elsőben is könyörgünk, mind ez világon lévő Anya-Szentegyházaidért, és annak nyomorúság szenvedő tagaiért, és minden segédelmet nélkül szűkölködőkért. Tartsd meg, oltalmazd meg és minden javaiddal áldd meg, az mi keresztény Fejedelmünket, minden ő Felségéhez tartozó hűveivel egyetemben. Ur! Isten ne hagyja bennünket: az te gazdag Szerelmű szemeidet, kegyelmes füleidet, hatalmas szivedet, és hatalmas kezeidet soha ne fordítsd el, és ne vond meg mi-

6.
tőlünk, hogy az te Isteni nagy neve-
det, az te kegyességedet, jóval o-
dat itt ideiglen és örökre örökhé di-
szíhessük és magasztalhassuk az
te szerelmes Szent Fiadnak ár-
mi Urunk János Christosnak általa,
Amen.

Mi Atyánk ki vagy, &c.

Hyeronimus ad Celantiam.

Isto maxime tempore regnat vitium
adulationis: quodque est gravissimum
quia humilitatem et benevolentiam to-
ducitur: ita fit ut qui adulari nescit,
aut Invidus aut Superbus reputetur.

Elia Váncsi.

Nem tudsz-e barátom Uradnál hízékedni,
Szaga izi szerint Sokaknak beszéltem,
Petováros Szóddal, mint égett kocsmát
fejért Fekertitens.

11
Nem lehetz Udvárnál senkinek
jó barátja
Alexánder read bátor fegyveres
adja,
Vagy a Böbör Salamon együtt ve-
led szólni s nyelvére fogadlan adja.

Hízékedni hogyha senkinek nem
tudtal
Irigy és kevély vagy, mondják.
fel fuvalkodtal
Mert magadhoz képest aharmely-
értelmet nem bészűl s meguralkodtal.

VEGE.

7

7

2

W M

2

1625